

PARLAMENT EUROPEJSKI

2004

2009

Dokument z posiedzenia

A6-0225/2008

4.6.2008

SPRAWOZDANIE

w sprawie wpływu planowanej budowy tzw. gazociągu bałtyckiego łączącego Rosję i Niemcy na środowisko naturalne Morza Bałtyckiego (petycje 0614/2007 i 0952/2007)
(2007/2118(INI))

Komisja Petycji

Sprawozdawca: Marcin Libicki

SPIS TREŚCI

	Strona
PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO	3
UZASADNIENIE	14
OPINIA KOMISJI SPRAW ZAGRANICZNYCH	17
OPINIA KOMISJI PRZEMYSŁU, BADAŃ NAUKOWYCH I ENERGII	22
WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI	26

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie wpływu planowanej budowy tzw. gazociągu bałtyckiego łączącego Rosję i Niemcy na środowisko naturalne Morza Bałtyckiego (petycje 0614/2007 i 0952/2007) (2007/2118(INI))

Parlament Europejski,

- - uwzględniając petycję 0614/2007 autorstwa Radvilė Morkunaite, podpisaną przez ponad 20 tys. obywateli, petycję 0952/2007 autorstwa Krzysztofa Mączkowskiego, oraz inne skierowane do Parlamentu Europejskiego petycje poruszające problem będący przedmiotem rezolucji,
- uwzględniając Traktat z Lizbony podpisany 13 grudnia 2007 r. przez wszystkie państwa członkowskie,
- uwzględniając komunikat Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego w sprawie Strategii tematycznej dotyczącej ochrony zdrowia i zachowania środowiska morskiego (COM(2005)0504),
- uwzględniając szósty wspólnotowy program działań w zakresie środowiska naturalnego,
- uwzględniając dyrektywę Rady 97/11/WE zmieniającą dyrektywę 85/337/EWG w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre publiczne i prywatne przedsięwzięcia na środowisko¹, a także dyrektywy Rady 92/43/EWG² oraz 79/409/EWG³, składające się na pakiet legislacyjny Natura 2000,
- uwzględniając rezolucję z dnia 14 listopada 2006 r. w sprawie strategii tematycznej na rzecz ochrony i zachowania środowiska morskiego⁴,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 16 listopada 2006 r. w sprawie strategii dla regionu Morza Bałtyckiego w ramach wymiaru północnego⁵,
- uwzględniając Konwencję o ochronie środowiska krajów Morza Bałtyckiego (Konwencja Helsińska),
- uwzględniając zalecenia Komisji Helsińskiej (HELCOM), a w szczególności zalecenie 17/3 z 12 marca 1996 r. opisujące wymóg wykonania oceny oddziaływania na środowisko oraz konsultacji z krajami, które mogą odczuć negatywne skutki planowanej inwestycji,
- uwzględniając Konwencję o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście

¹ Dz.U. L 73 z 14.3.1997, s. 5.

² Dz.U. L 206 z 22.7.1992, s. 7.

³ Dz.U. L 103 z 25.4.1979, s. 1.

⁴ Dz.U. C 314 E z 21.12.2006, s. 131.

⁵ Dz.U. C 314 E z 21.12.2006, s. 330.

transgranicznym z dnia 25 lutego 1991 r. (Konwencja z Espoo),

- uwzględniając Konwencję o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska z dnia 25 czerwca 1998 r. (Konwencja z Aarhus),
 - uwzględniając Konwencję ONZ w sprawie prawa morza (UNCLOS),
 - uwzględniając zasadę przezorności, należąca zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości do katalogu zasad ogólnych prawa wspólnotowego i będącą jednym z aspektów zrównoważonego rozwoju w rozumieniu prawa wspólnotowego i międzynarodowego,
 - uwzględniając zasadę dobrej administracji będącą jedną z zasad ogólnych prawa wspólnotowego,
 - uwzględniając działania grupy „Bałtycka Europa” w Parlamencie Europejskim,
 - uwzględniając wnioski wynikające z wysłuchania publicznego z dnia 29 stycznia 2008 r.,
 - uwzględniając decyzję 1364/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 września 2006 r. ustanawiającą wytyczne dla transeuropejskich sieci energetycznych¹,
 - uwzględniając Bałtycki Plan Działań na rzecz ochrony wód Morza Bałtyckiego, przyjęty 15 listopada 2007 w Krakowie na konferencji Ministrów Środowiska państw nadbałtyckich,
 - uwzględniając art. 10 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską nakładający na państwa obowiązek lojalności wobec Wspólnoty,
 - uwzględniając art. 192 ust. 1 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Petycji oraz opinie Komisji Spraw Zagranicznych i Komisji Przemysłu, Badań Naukowych i Energii (A6-0225/2008),
- A. mając na uwadze, że Morze Bałtyckie jest akwenem, nad którym leży aż 8 państw Unii Europejskiej i którego wybrzeże jest w 80% wybrzeżem Unii Europejskiej; mając na uwadze, że OAO Gazprom jest akcjonariuszem większościowym Nord Stream,
- B. mając na uwadze, że troska o środowisko naturalne Morza Bałtyckiego jest jednym z podstawowych celów wymiaru północnego Unii, co wielokrotnie potwierdzały już komunikaty Komisji i rezolucje Parlamentu,
- C. mając na uwadze, że sektory rolnictwa i przemysłu wszystkich nadbrzeżnych państw członkowskich i Rosji najbardziej zanieczyszczają Morze Bałtyckie i powodują największe problemy dla równowagi ekologicznej tego akwenu,
- D. mając na uwadze szczególne zaangażowanie Unii w działania w obszarze ochrony

¹ Dz.U. L 262 z 22.9.2006, s. 1.

środowiska naturalnego, w tym środowiska morskiego,

- E. mając na uwadze, że Komisja wielokrotnie w postępowaniach przed Trybunałem Sprawiedliwości potwierdzała, że ochrona środowiska stanowi jeden z kluczowych celów Wspólnoty, a Trybunał przyznał istnienie wspólnotowej kompetencji w zakresie ochrony i zachowania środowiska morskiego,
- F. mając na uwadze obecne plany realizacji licznych projektów infrastrukturalnych na Morzu Bałtyckim (Nord Stream, farmy wiatrowe, gazociąg bałtycki Scanled, gazociąg między Finlandią i Estonią, linie energetyczne między Szwecją i Litwą, gazoporty LNG w Świnoujściu itd.),
- G. mając na uwadze, że coraz większy udział gazu ziemnego w bilansie energetycznym Europy jest – zwłaszcza od 1990 r. – główną pojedynczą przyczyną redukcji emisji dwutlenku węgla (CO₂),
- H. biorąc pod uwagę zawartą w art. 174 pkt. 2 TWE zasadę przezorności, z której wynika ciężący na wszystkich podmiotach obowiązek dołożenia należytej staranności w ocenie skutków, jakie dla środowiska może przynieść nowo podejmowana decyzja lub uruchamiana działalność oraz podjęcia odpowiednich działań prewencyjnych w przypadku wystąpienia uzasadnionego prawdopodobieństwa zagrożenia dla środowiska,
- I. mając na uwadze zasadę integracji polityki ochrony środowiska z politykami sektorowymi, z której wynika konieczność uwzględniania ochrony środowiska podczas realizacji wszystkich działań i celów Wspólnoty,
- J. biorąc pod uwagę, że art. 194 przyszłego Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej dodany przez traktat lizboński jednoznacznie wskazuje na konieczność prowadzenia unijnej polityki energetycznej w duchu solidarności między państwami członkowskimi oraz z uwzględnieniem potrzeby zachowania i poprawy środowiska naturalnego,
- K. mając na uwadze, że szczególną wrażliwość Morza Bałtyckiego na zagrożenia ekologiczne potwierdziła Międzynarodowa Organizacja Morska, uznając je za „szczególnie wrażliwy obszar morski”,
- L. biorąc pod uwagę, że Morze Bałtyckie jest obecnie jednym z najbardziej zanieczyszczonych akwenów morskich na świecie oraz mając na uwadze, że w szczególności stężenie substancji niebezpiecznych pozostaje nienaturalnie wysokie w wodach Morza Bałtyckiego oraz żyjących tam organizmach,
- M. uwzględniając fakt, iż Morze Bałtyckie jest typowym morzem wewnętrznym, akwenem płytkim z najbardziej obok Morza Czarnego ograniczonym cyklem wymiany wód z wszechoceanem na świecie, wynoszącym około 30 lat,
- N. mając na uwadze, że okres trwałości rurociągu przesyłowego gazu ocenia się na 50 lat, a rozmiar robót mających na celu rozmontowanie systemu rurociągowego będzie podobny do rozmiaru planowanej budowy; mając na uwadze, że analizując ekologiczne i gospodarcze skutki projektu, aspekt ten należy przeciwstawić okresowi czasu potrzebnemu do pełnego przywrócenia flory i fauny do stanu pierwotnego;

- O. mając na uwadze, że narażenie na metale ciężkie, substancje zanieczyszczające i inne substancje szkodliwe pociąga za sobą zagrożenia dla zdrowia oraz wpływa na łańcuch pokarmowy, co należy odpowiednio zbadać;
- P. biorąc pod uwagę szereg czynników takich jak długotrwała retencja wód, uwarstwiona toń morska, rozległy, uprzemysłowiony obszar zlewiska rzecznoego oraz szczególną intensyfikację rolnictwa w basenie Morza Bałtyckiego, które sprawiają, że jest ono szczególnie zagrożone pod względem środowiskowym,
- Q. mając na uwadze, że prowadzenie prac w szczególnych warunkach panujących w Morzu Bałtyckim doprowadzi do gwałtownego wzrostu alg, szczególnie niebezpiecznego dla Finlandii, Szwecji i Niemiec,
- R. mając na uwadze, że dodatkowym istotnym czynnikiem ryzyka środowiskowego jest ok. 80 tys. ton amunicji bojowej zatopionej po II wojnie światowej na dnie Bałtyku zawierającej środki trujące takie jak gaz musztardowy, iperyt siarkowy, iperyt azotowy, luizyt, Clark I, Clark II i adamsyt, będące zagrożeniem zarówno dla środowiska naturalnego Morza Bałtyckiego jak i dla zdrowia i życia ludzi,
- S. mając na uwadze, że pojemniki z amunicją bojową były zatapiane przez szereg państw od roku 1945 aż do końca lat 60.,
- T. biorąc zaś w szczególności pod uwagę krytyczny stan pojemników z amunicją bojową, a więc ich skorodowanie oceniane na 80%, a także mając na uwadze fakt, iż nie zawsze możliwe jest dokładne zlokalizowanie miejsc zalegania amunicji,
- U. mając jednocześnie na uwadze, że przyjęty 15 listopada 2007 r. w Krakowie Bałtycki Plan Działania zobowiązuje państwa nadbałtyckie do zapewnienia bezpiecznego magazynowania starych zapasów chemikaliów i urządzeń zawierających niebezpieczne substancje,
- V. mając na uwadze potencjalny wpływ gazociągu na środowisko naturalne Bałtyku i państw nadbałtyckich,
- W. uwzględniając większy ruch statków i tankowców na Morzu Bałtyckim oraz zagrożenie pożarowe, ryzyko utraty wyporności i zatonięcia jednostek pływających, jakie niesie ze sobą ewentualna awaria gazociągu podczas jego budowy, instalacji i eksploatacji, a także jej potencjalny wpływ na ludzi, skutki gospodarcze i środowiskowe,
- X. mając na uwadze, iż ewentualna budowa gazociągu północnego będzie skutkować poddaniem oddziaływaniu technicznemu podmorskiego pasa długości 1200 km i szerokości ok. 2 km, a więc obszaru 2400 km kwadratowych, stanowiąc tym samym największy plac budowy podmorskiej na świecie,
- Y. mając na uwadze, że budowa, instalacja urządzeń i eksploatacja gazociągu będzie miało negatywny wpływ na rybołówstwo, turystykę i żeglugę, co oznacza istotne zagrożenie dla gospodarki regionów przybrzeżnych,
- Z. mając na uwadze, że art. 123 Konwencji ONZ o prawie morza, stanowiącej integralną

część prawa wspólnotowego, zobowiązuje państwa położone nad morzami półzamkniętymi do koordynacji i współpracy w zakresie wykonywania swoich praw i obowiązków w zakresie ochrony i zachowania środowiska morskiego,

AA. mając na uwadze, że art. 2 ust. 1 Konwencji z Espoo zobowiązuje jej strony do podejmowania indywidualnie lub wspólnie wszelkich odpowiednich i skutecznych środków mających na celu zapobieganie, redukcję i kontrolowanie znaczącego szkodliwego transgranicznego oddziaływania na środowisko wynikającego z planowanej działalności,

AB. whereas under Article 5(a) mając na uwadze, że zgodnie z art. 5 lit. a) Konwencji z Espoo, zawartej dnia 25.2.1991 r., konsultacje ze stronami narażonymi na szkodliwe oddziaływanie transgraniczne inwestycji w szczególności mogą dotyczyć możliwych wariantów planowanej inwestycji, włącznie z jej zaniechaniem,

AC. biorąc pod uwagę, że art. 12 Konwencji Helsińskiej zobowiązuje jej strony do podejmowania wszelkich właściwych środków w celu zapobieżenia zanieczyszczeniu środowiska morskiego Morza Bałtyckiego będącego rezultatem badań lub eksploatacji dna morskiego bądź jakiegokolwiek związanej z tym działalności,

AD. mając na uwadze, że planowana trasa gazociągu północnego przebiegać będzie przez obszary objęte programem Natura2000 podlegające szczególnej ochronie zgodnie z dyrektywą Rady 92/43/EWG,

AE. mając na uwadze, że art. 6 ust. 2 dyrektywy 92/43/EWG zobowiązuje państwa członkowskie do podjęcia odpowiednich działań w celu uniknięcia na specjalnych obszarach ochrony pogorszenia stanu siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków,

AF. mając na uwadze, że art. 6 ust. 3 dyrektywy 92/43/EWG zobowiązuje państwa członkowskie do dokonania odpowiedniej oceny skutków każdego planu lub przedsięwzięcia dla danego terenu chronionego niezwiązanego z nim bezpośrednio lub niekoniecznego do jego zagospodarowania, ale mogącego na niego w istotny sposób oddziaływać z punktu widzenia założeń jego ochrony,

AG. mając na uwadze, że zgodnie z art. 6 ust. 3 dyrektywy 92/43/EWG dopiero w świetle wniosków wynikających z powyższej oceny właściwe władze krajowe mogą wyrazić zgodę na plan lub przedsięwzięcie jedynie po upewnieniu się, że nie wpłynie on niekorzystnie na dany teren oraz, w stosownych przypadkach, po uzyskaniu opinii całego społeczeństwa,

AH. biorąc pod uwagę, iż planowany gazociąg ma być najdłuższym podmorskim dwukanałowym gazociągiem na świecie, a jednocześnie najpłycej położonym, co czyni go szczególnie narażonym na ewentualne uszkodzenia,

AI. biorąc pod uwagę, iż na mocy decyzji 1364/2006/WE gazociąg północny został wpisany na listę projektów priorytetowych leżących w interesie Europy,

AJ. mając na uwadze, iż każda wielkoskalowa konstrukcja techniczna na wodach morskich ze względu na związane z nią ryzyko musi być przedmiotem szczególnie intensywnej

i kompleksowej analizie i ocenie środowiskowej, która dla uzyskania wiarygodnych wyników powinna obejmować co najmniej jeden pełny sezon wegetacyjny, trwający w odniesieniu do niektórych gatunków nawet 2 lata, a więc zdecydowanie dłużej niż sześciomiesięczny okres badań zaproponowany przez inwestora,

AK. uwzględniając fakt, że na mocy konwencji z Espoo każda tego typu inwestycja winna być poprzedzona analizą ewentualnych rozwiązań alternatywnych, obejmujących w szczególności koszty ich wykonania oraz bezpieczeństwo dla środowiska naturalnego, takich jakimi mogą być w tym przypadku lądowe trasy gazociągu,

AL. uwzględniając postanowienia art. 1 Konwencji z Aarhus zobowiązującego jej strony do zagwarantowania w sprawach dotyczących środowiska uprawnienia do dostępu do informacji, udziału społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępu do wymiaru sprawiedliwości,

AM. mając na uwadze, że należy pamiętać o prawnych wymogach sporządzenia dokładnej oceny oddziaływania na środowisko i muszą one uwzględniać wszelkie wspomniane zagrożenia,

AN. mając dodatkowo na uwadze fakt konieczności analizy zagrożenia terrorystycznego i ewentualnych możliwości skutecznego przeciwdziałania,

1. jest zdania, że Nord Stream jest projektem infrastrukturalnym o szerokim politycznym i strategicznym wymiarze zarówno dla UE, jak i dla Rosji; rozumie obawy wyrażone przez państwa członkowskie UE w związku z budową i konserwacją rurociągu; podkreśla, że możliwości małych państw przybrzeżnych odgrywania roli dostawców zapewniających bezpieczeństwo w regionie Morza Bałtyckiego nie można rozpatrywać w oderwaniu od zdolności UE do działania jako jedna całość i przemawiania jednym głosem w kwestiach związanych z energią, oraz przypomina swoją rezolucję z dnia 26 września 2007 r. w sprawie wspólnej europejskiej polityki zagranicznej w dziedzinie energetyki¹; podkreśla, że decyzja 1364/2006/WE (zawierająca wytyczne TEN-E) uznaje za projekt mający znaczenie dla Europy, który pomoże w zaspokojeniu przyszłych potrzeb energetycznych UE; podkreśla, że przedsięwzięcie to, łącznie z innymi uzupełniającymi rurociągami, takimi jak Jamał II i rurociąg bursztynowy, powinno być planowane w duchu wspólnej europejskiej polityki zagranicznej w dziedzinie energetyki oraz w pełni uwzględniać ich wpływ na środowisko i bezpieczeństwo państw członkowskich;
2. podtrzymuje swą opinię, że biorąc pod uwagę rosnące uzależnienie UE od ograniczonej liczby źródeł energii, dostawców i szlaków transportowych, istotne jest wspieranie inicjatyw zmierzających do większej dywersyfikacji, zarówno geograficznej, jak i poprzez rozwój trwałych alternatyw; w szczególności zwraca uwagę na konieczność wspierania rozwoju infrastruktury portowej służącej do przeładunku paliw; przypomina, że Nord Stream jest zaledwie jednym z wielu projektów w dziedzinie infrastruktury gazociągowej, takich jak rurociągi i instalacje skroplonego gazu ziemnego, mającym istotne znaczenie ze względu na zaspokojenie potrzeb Wspólnoty w zakresie zużycia gazu ziemnego, które – według licznych badań – znacząco wzrosną w najbliższych

¹ Teksty przyjęte, P6_TA(2007)0413.

latach, a jednocześnie Nord Stream umożliwi zastąpienie bardziej szkodliwych dla środowiska paliw kopalnych; uważa, że konieczne jest zbadanie długoterminowego wpływu nowej infrastruktury gazowej na środowisko, z uwzględnieniem znaczenia zagwarantowania stałych dostaw gazu;

3. podtrzymuje postulat wyrażony we wspomnianej powyżej rezolucji Parlamentu Europejskiego z dnia 14 listopada 2006 r., iż przyszła strategia morska UE musi prowadzić do ustanowienia wiążących ponadnarodowych zobowiązań, które mogą także obejmować wspólne zobowiązania w krajach trzecich;
4. podkreśla, że bezpieczeństwo energetyczne musi być traktowane jako kluczowy element ogólnego bezpieczeństwa Unii Europejskiej, dlatego definicja bezpieczeństwa energetycznego nie powinna być ograniczona wyłącznie do braku wewnętrznej produkcji UE, lecz powinna także brać pod uwagę geopolityczne aspekty uzależnienia od importu i spowodowany tym potencjał politycznie motywowanych przerw w dostawach; uważa, że trzeci pakiet energetyczny zmniejszy zależność energetyczną wszystkich państw członkowskich, gdyż na w pełni zliberalizowanym i zintegrowanym rynku energii żadne państwo nie może zostać odłączone od dostawcy z państwa trzeciego;
5. ubolewa nad marginalną rolą odgrywaną w tym projekcie przez UE, w szczególności przez Komisję; zwraca uwagę, że większe zaangażowanie UE zmniejszyłoby wątpliwości wielu państw członkowskich co do projektu Nord Stream;
6. zwraca uwagę na sprzeciw wyrażony przez niektóre państwa członkowskie wobec projektu rurociągu planowanego na obszarze Morza Bałtyckiego, będącego wspólnym dobrem państw nadbałtyckich, a nie kwestią bilateralnych stosunków między państwami; z tego względu uważa, że projekt powinien być realizowany we współpracy z wszystkimi państwami basenu Morza Bałtyckiego zgodnie z konwencją z Espoo, Konwencją Helsińską i innymi odpowiednimi instrumentami prawnymi;
7. wyraża w związku z tym swój sprzeciw wobec realizowania inwestycji w zaplanowanej skali bez uzyskania aprobaty wszystkich krajów przybrzeżnych;
8. wyraża przekonanie, iż inwestycje energetyczne obejmujące państwa członkowskie UE i kraje trzecie winny być przedmiotem solidarnego zainteresowania Europy i troski całej UE oraz jej obywateli;
9. przyznaje, że Nord Stream przeprowadza ocenę oddziaływania na środowisko, która ma być przedłożona do zatwierdzenia „stronom pochodzenia” (Rosji, Finlandii, Szwecji, Danii i Niemcom) zgodnie z konwencją z Espoo; wzywa spółkę do udostępnienia nie tylko tym państwom, ale również HELCOM-owi i wszystkim innym zainteresowanym stronom wyników badań oraz pełnego zestawu danych badawczych dotyczących sytuacji ekologicznej w miejscu realizacji przedsięwzięcia zebranych podczas badania środowiska;
10. podkreśla, że długofalowe, zrównoważone rozwiązanie wymaga pełnej przejrzystości dla wszystkich stron zarówno na etapie budowy, jak i w fazie operacyjnej; zaufanie do tego ważnego projektu wzrośnie, jeżeli państwa nadbałtyckie będą mogły nadzorować prace;

11. uważa, że wyzwania związane z zabezpieczeniem dostaw energii, przy jednoczesnym respektowaniu zobowiązania UE do ochrony środowiska naturalnego i zrównoważonego rozwoju, nakazują wdrożenie spójnej i skoordynowanej polityki europejskiej w zakresie dostaw gazu ziemnego, w oparciu o gruntowną ocenę na szczeblu europejskim aspektów środowiskowych alternatywnych rozwiązań oraz wzajemną solidarność państw członkowskich;
12. wzywa w związku z tym Komisję i Radę do pełnego zaangażowania w kwestię analizy skutków środowiskowych budowy gazociągu północnego, szczególnie jeżeli zachodzą przesłanki wydania opinii przez Komisję, określone w art. 6 ust. 4 dyrektywy Rady 92/43/EWG;
13. podkreśla, że konieczne jest pełne poszanowanie zasady wzajemności w odniesieniu do inwestycji, jeżeli współzależność UE i Rosji ma się przekształcić w partnerstwo; zauważa, że kraje trzecie korzystają w dużym zakresie z otwartego rynku europejskiego, natomiast inwestorzy europejscy w Rosji nie są traktowani w podobny sposób;
14. ubolewa, iż Komisja nie zastosowała się do postulatu zawartego w rezolucji Parlamentu z 16.11.2006, dotyczącego sporządzenia przez Komisję obiektywnej oceny wpływu planowanego przedsięwzięcia na środowisko, jednocześnie ponawiając wezwanie do sporządzenia takiej oceny przez niezależną instytucję, której wybór zostanie zaakceptowany przez wszystkie państwa przybrzeżne,
15. wzywa Radę i Komisję do przeprowadzenia gruntownej oceny zgodności realizowania projektu z prawem wspólnotowym i międzynarodowym;
16. wyraża zaniepokojenie przyjętym przez Nord Stream harmonogramem prac, którego realizacja uniemożliwi rzetelną analizę wyników oceny wpływu na środowisko przez zainteresowane państwa, organizacje pozarządowe oraz grupy eksperckie HELCOM;
17. wskazuje, że skala kilkudziesięciomiesięcznych prac na obszarze liczącym nawet do 2400 kilometrów kwadratowych przy wykorzystaniu dużej liczby jednostek pływających i innego sprzętu jest poważnym zagrożeniem dla bioróżnorodności i liczby siedlisk oraz dla bezpieczeństwa i płynności żeglugi w tym rejonie;
18. wyraża ubolewanie, iż nie określono dokładnie koniecznej skali ingerencji w dno morskie w celu zagłębienia gazociągu, która może mieć krytyczny wpływ na środowisko przydenne;
19. wyraża głębokie zaniepokojenie doniesieniami, że przed oddaniem gazociągu do eksploatacji inwestor zamierza użyć silnie toksycznego środka o nazwie aldehyd glutarowy; podkreśla, że należy unikać jakichkolwiek działań, które spowodowałyby katastrofę ekologiczną o ogromnej skali i nieodwracalnych skutkach;
20. wzywa Komisję do przeprowadzenia wiarygodnego i niezależnego studium środowiskowego badającego emisje rolnicze i przemysłowe zanieczyszczające Morze Bałtyckie oraz do oceny sytuacji w odniesieniu do potencjalnych zagrożeń dla środowiska naturalnego związanych z rurociągami przebiegającymi obecnie przez Morze Bałtyckie; wzywa ponadto Komisję do oceny dodatkowych skutków dla Morza

Bałtyckiego wynikających z projektu Nord Stream;

21. wzywa wykonawcę do zagwarantowania, że budowa i użytkowanie rurociągu nie zaszkodzi wielu gatunkom ryb i ptaków oraz istnieniu liczącej zaledwie 600 osobników populacji morświnów, które stanowią jedyny i niepowtarzalny gatunek bytujący w tym rejonie geograficznym;
22. uważa, że ochrona środowiska naturalnego Morza Bałtyckiego jest elementem wymiaru północnego UE;
23. zwraca uwagę, że dobrobyt regionów przybrzeżnych i konkurencyjność ich gospodarki są w dużym stopniu narażone na niebezpieczeństwo, jakim jest dla nich zanieczyszczenie obszarów nadbrzeżnych i pogorszenie stanu środowiska morskiego; mając na względzie stopień oddziaływania działalności i polityki morskiej na regiony przybrzeżne, zwraca uwagę, że długoterminowa stabilność środowiska naturalnego jest podstawowym warunkiem ochrony dobrobytu tych regionów pod względem gospodarczym, społecznym i środowiskowym;
24. wskazuje na brak jakiegokolwiek strategii na wypadek uszkodzenia konstrukcji i zewnętrznych zagrożeń dla bezpieczeństwa rurociągu; podkreśla potrzebę jasnego określenia wszelkich aspektów związanych z bezpieczeństwem i reakcją w sytuacjach kryzysowych, w tym środków finansowych, podmiotów, funkcji i procedur;
25. podkreśla, że w pierwszej kolejności winny być analizowane trasy alternatywne instalacji gazociągu, przy uwzględnieniu aspektów środowiskowych i ekonomicznych, w tym harmonogramu powstania takich tras; zwraca uwagę, że istnieje możliwość poprowadzenia takich tras od granicy rosyjskiej drogą lądową wyłącznie przez kraje Unii Europejskiej;
26. podkreśla, że należy w pełni wyjaśnić kwestię odszkodowań za wszelkie awarie lub szkody jeszcze przed rozpoczęciem prac; zwraca uwagę, że poważna awaria rurociągu może prowadzić do problemów dla państw nadbałtyckich i miałaby niszczyielski wpływ na środowisko morskie; spółka Nord Stream AG powinna liczyć się z przejęciem pełnej odpowiedzialności za odszkodowania;
27. wzywa Komisję do przeprowadzenia takiej analizy, w dialogu z zainteresowanymi państwami, inwestorem, Komisją Helsińską oraz z udziałem zainteresowanych organizacji pozarządowych;
28. domaga się od Komisji i państw członkowskich zapewnienia gruntownej oceny ekonomicznych, budżetowych i dotyczących jawności aspektów projektu Nord Stream i związanych z nim firm;
29. Z zadowoleniem przyjmuje następujące decyzje podjęte przez władze państw członkowskich:
 - popiera decyzję rządu Królestwa Szwecji z dnia 12 lutego 2008 r. w sprawie odmowy rozpatrzenia wniosku o udzielenie zezwolenia spółce Nord Stream AG na budowę gazociągu ze względu na istotne braki formalne i merytoryczne, w szczególności brak

- przedstawienia analizy trasy alternatywnej oraz opcji zaniechania budowy gazociągu;
- stanowisko Sejmu Republiki Litwy z dnia 27 marca 2007 r., w którym wskazuje się na konieczność wstrzymania realizacji wielkoskalowych projektów infrastrukturalnych na Morzu Bałtyckim w oczekiwaniu na dogłębne przeanalizowanie rozwiązań alternatywnych oraz przeprowadzenie niezależnych i kompleksowych ocen oddziaływania na środowisko;
 - decyzję rządu Republiki Estonii z 21 września 2007 r., w której nie wyrażono zgody na prowadzenie badań podwodnych na terenie estońskich wód terytorialnych oraz wyłącznej strefy ekonomicznej ze względu na wątpliwości dotyczące zakresu i intensywności prac badawczych;
30. z ubolewaniem przyjmuje fakt, iż w zielonej księdze pt. „W kierunku przyszłej polityki morskiej Unii” nie podejmuje się kwestii inwestycji wielkoskalowych takich jak rurociągi podmorskie;
 31. domaga się faktycznie niezależnej oceny oddziaływania na środowisko zamówionej za zgodą wszystkich państw przybrzeżnych, z uwzględnieniem oceny oddziaływania na środowisko naturalne przeprowadzonej przez Rambøll;
 32. z ubolewaniem zauważa, iż w inicjowanych aktach prawnych i komunikatach dotyczących strategii morskich Komisja zwykle pomija problem rurociągów podmorskich, będący istotnym zagadnieniem zarówno pod względem ochrony środowiska jak i bezpieczeństwa energetycznego UE;
 33. podkreśla znaczenie realizacji przejrzystej strategii komunikacyjnej dotyczącej działań związanych z wynikami oceny oddziaływania na środowisko oraz przekazania tych wyników wszystkim państwom członkowskim UE, w szczególności państwom nadbałtyckim;
 34. ponawia w związku z tym swoje wezwanie zawarte w rezolucji z dnia 14 listopada 2006 r. do zaproponowania obowiązkowego mechanizmu negocjacji między państwami członkowskimi i ponownie nalega, by Rada podjęła działania na szczeblu międzynarodowym w celu opracowania obowiązkowych ocen oddziaływania na środowisko w stosunkach pomiędzy UE i krajami trzecimi;
 35. zwraca uwagę, iż poprowadzenie gazociągu północnego powinno spełniać strategiczne i ekonomiczne cele, przedstawione w decyzji 1364/2006/WE przy jednoczesnym uniknięciu poważnych zagrożeń dla środowiska naturalnego;
 36. wzywa Radę, Komisję i państwa członkowskie do wykorzystania wszelkich przysługujących im środków prawnych, w celu uniemożliwienia budowy gazociągu północnego na skalę zaproponowaną przez inwestora, w przypadku ocen stwierdzających ryzyko spowodowania katastrofy ekologicznej w rejonie Morza Bałtyckiego;
 37. wzywa Komisję w szczególności do dopilnowania, by przestrzegano wskazanych wcześniej odpowiednich przepisów Konwencji o prawie morza, a mianowicie Konwencji Helsińskiej, Konwencji z Espoo, Konwencji z Aarhus, dyrektyw 85/337/EWG,

97/11/WE, 92/43/EWG oraz 79/409/EWG, a także art. 10 TWE oraz zasady przezorności i zrównoważonego rozwoju oraz do wszczęcia procedury na podstawie art. 226 TWE, gdyby okazało się, że wspomniane przepisy zostały naruszone;

38. wzywa Komisję w szczególności do podjęcia stanowczych działań wypełniających zasadę dobrej administracji, zgodnie z którą w sytuacji gdy organ podejmujący decyzje korzysta z dużego zakresu uznaniowości, ciąży na nim obowiązek przeprowadzenia we właściwym czasie analizy stanu faktycznego i w razie potrzeby skorzystania z opinii ekspertów, w celu zapobieżenia wydaniu arbitralnej decyzji;
39. wzywa Komisję do przeprowadzenia w zakresie jej kompetencji oceny sytuacji pod kątem konkurencyjności na rynku, powstałej w wyniku budowy gazociągu Nord Stream, oraz – w razie konieczności – podjęcia działań uniemożliwiających Gazpromowi zajęcie dominującej pozycji na unijnym rynku gazu przy braku gwarancji wzajemnych praw do wejścia na rosyjski rynek energetyczny dla przedsiębiorstw z UE;
40. proponuje ustanowienie systemu wspólnego nadzoru nad rurociągiem z udziałem wszystkich krajów położonych w regionie Morza Bałtyckiego; further suggests that the obligation to pay compensation for environmental damage should lie solely with Nord Stream;
41. zauważa brak struktur instytucjonalnych pozwalających na odpowiednią reakcję na problemy bezpieczeństwa ekologicznego i geopolitycznego związane z tym projektem; proponuje w związku z tym, aby Komisja stworzyła odpowiednie stanowisko w celu zajęcia się obecnymi i przyszłymi przedsięwzięciami, podlegające Wysokiemu Przedstawicielowi Unii ds. Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa będącemu wiceprzewodniczącym Komisji;
42. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Komisji, Radzie oraz rządów państw członkowskich UE.

UZASADNIENIE

W ubiegłym roku do Parlamentu Europejskiego wpłynęły petycje poparte przez blisko 30 tysięcy obywateli Unii Europejskiej, głównie państw bałtyckich, zaniepokojonych planowaną budową podmorskiego gazociągu przez Morze Bałtyckie z Rosji do Niemiec. Ich zdaniem inwestycja ta stanowi poważne zagrożenie dla środowiska naturalnego oraz może być sprzeczna z prawem Unii Europejskiej.

Komisja Petycji, która w imieniu Parlamentu Europejskiego rozpatruje petycje obywateli Unii związane z działalnością Wspólnoty, wykazując swój szacunek względem tak wielu obywateli oraz zważając na wagę problemu, postanowiła jednogłośnie podjąć się przygotowania sprawozdania w sprawie wpływu planowanej budowy tzw. gazociągu bałtyckiego na środowisko naturalne Morza Bałtyckiego.

Z uwagi na wieloaspektowy charakter zagadnienia, wykraczający poza kwestie ochrony środowiska, a dotykający również problematyki bezpieczeństwa energetycznego Unii Europejskiej oraz spraw międzynarodowych, dwie kompetentne komisje parlamentu Europejskiego tj. Komisja Spraw Zagranicznych oraz Przemysłu, Badań i Energii przygotowały swe opinie.

Bezprecedensowa skala inwestycji oraz jej potencjalny przemożny wpływ na fundamentalne obszary działalności Unii Europejskiej, w szczególności takie jak zdrowie jej mieszkańców, ochrona środowiska naturalnego oraz bezpieczeństwo energetyczne, a także wzrost cen gazu, który w ostateczności pokryją konsumenci, były motywacją do bardzo dokładnego zaznajomienia się z problematyką przedsięwzięcia. W tym celu w Parlamencie Europejskim odbyło się wysłuchanie publiczne, podczas którego wszystkie strony oraz grupy interesu były reprezentowane oraz przedstawiły swój punkt widzenia.

Po przeanalizowaniu szeregu opinii i ekspertyz oraz po wysłuchaniu uczestników wysłuchania publicznego sprawozdawca nabrał przekonania, iż Unia Europejska powinna z największą ostrożnością i niepokojem odnieść się do planowanej inwestycji, ponieważ stwarza ona bezpośrednie zagrożenie dla środowiska całego basenu Morza Bałtyckiego. Problem ten ma prawdziwie europejski wymiar, gdyż dotyczy poważnych zagrożeń dla 8 krajów Unii Europejskiej – Niemiec, Szwecji, Finlandii, Łotwy, Litwy, Estonii, Danii i Polski. Sprawozdawca wzywa więc Radę i Komisję do wykorzystania wszelkich przysługujących im środków prawnych, w celu uniemożliwienia budowy gazociągu północnego na skalę zaproponowaną przez inwestora. Sprawozdawca wyraża przekonanie, iż poprowadzenie gazociągu północnego drogą lądową przez terytorium UE pozwoliłoby na spełnienie przezeń celów strategicznych i ekonomicznych przedstawionych w decyzji 1364/2006/WE przy jednoczesnym uniknięciu poważnych zagrożeń dla środowiska naturalnego oraz pozwoliłoby uniknąć wzrostu cen, który musieliby pokryć konsumenci.

Sprawozdawca z powagą przyjmuje fakt, iż w ciągu ostatnich miesięcy niemal we wszystkich krajach bałtyckich zarówno instytucje eksperckie, instytucje rządowe odpowiedzialne za środowisko oraz przedstawiciele organizacji ekologicznych po dokładnym przeanalizowaniu założeń projektu, dostrzegli poważne zagrożenia dla środowiska, z których największe to:

1. Naruszenia stref Natura 2000

2. Zagrożenia naruszeń składowisk niemieckiej broni chemicznej z czasów II wojny światowej, min, niewybuchów oraz zatopionych statków znajdujących się w szczególności na terenie Zatoki Fińskiej oraz rozmieszczonych wzdłuż planowanej trasy rurociągu
3. Bezprecedensowa wielkość obszaru robót 2400 km² (porównywalnego do całej powierzchni państwa Luksemburg) na stosunkowo małym i zamkniętym Morzu Bałtyckim
4. Zagrożenie skażeniem na wielką skalę, w wyniku wypuszczenia do wód Bałtyku tysięcy ton środków chemicznych (aldehydu), potrzebnych do wyczyszczenia rurociągu, przed jego uruchomieniem

Zagrożenia dla środowiska, o których szeroko informowali eksperci podczas wysłuchania publicznego znajdują również potwierdzenie w stanowiskach i opiniach innych organizacji, które dotarły do posłów Parlamentu Europejskiego, m.in. Nordycki Greenpeace w przesłanym oświadczeniu wyraża swój niepokój i sprzeciw wobec planowanej trasy Nord Stream i opowiada się za trasą lądową.

Zdaniem sprawozdawcy nie do zaakceptowania jest pogląd, iż sprawa inwestycji na dnie Bałtyku jest bilateralną sprawą Niemiec i Rosji. Ochrona środowiska Morza Bałtyckiego jest jednym z najważniejszych zadań należących do tzw. wymiaru północnego UE, którego dotyczy szereg wspólnotowych aktów prawnych i rezolucji odnoszących się do tego problemu.

W związku z powyższym to właśnie przede wszystkim na Unii ciąży obowiązek szczególnej opieki nad środowiskiem naturalnym Bałtyku, nie zapominając także o solidarności i bezpieczeństwie energetycznym oraz o ochronie konsumentów. Znamy przypadki, kiedy instytucje europejskie zdecydowanie reagowały na szereg inwestycji wewnątrzpaństwowych – a więc dotyczących tylko jednego państwa – wątpliwych z punktu widzenia ochrony środowiska. Trudno wyobrazić sobie, aby instytucje UE lekcewały sprawę, która dotyka de facto niemal jednej trzeciej państw UE oraz jedyne zamknięte morza Wspólnoty.

W szczególności należy podkreślić, iż inwestor nie wziął pod uwagę faktu, iż w pierwszej kolejności winny być analizowane trasy alternatywne instalacji gazociągu, nienaruszające środowiska morskiego, zwracając uwagę, że istnieje możliwość poprowadzenia takich tras od granicy rosyjskiej drogą lądową wyłącznie przez kraje Unii Europejskiej. W związku z tym sprawozdawca wzywa Komisję do przeprowadzenia takiej analizy, w dialogu z zainteresowanymi państwami, inwestorem, Komisją Helsińską oraz z udziałem zainteresowanych organizacji pozarządowych.

Sprawozdawca popiera decyzję rządu Królestwa Szwecji z dnia 12 lutego 2008 r. w sprawie odmowy rozpatrzenia wniosku o udzielenie zezwolenia spółce Nord Stream na budowę gazociągu ze względu na istotne braki formalne i merytoryczne, w szczególności brak przedstawienia analizy trasy alternatywnej oraz opcji zaniechania budowy gazociągu.

Sprawozdawca popiera również stanowisko Sejmu Republiki Litwy z dnia 27 marca 2007 r., w którym wskazuje się na konieczność wstrzymania realizacji wielkoskalowych projektów infrastrukturalnych na Morzu Bałtyckim do czasu dogłębnego przeanalizowania rozwiązań

alternatywnych oraz przeprowadzenia niezależnych i kompleksowych ocen oddziaływania na środowisko.

Sprawozdawca odnotowuje też decyzje Rządu Estońskiego z dnia 21 września 2007 r. w sprawie odmowy spółce Nord Stream zgody na przeprowadzenie podwodnych badań w Wyłącznej Strefie Ekonomicznej Estonii.

Sprawozdawca zwraca również uwagę na problem pokrycia szkód powstałych podczas konstrukcji oraz użytkowania gazociągu, a także kosztu jego likwidacji po zakończeniu okresu eksploatacji. Oprócz kwestii środowiskowych warte odnotowania są również opinie poważnych ekspertów i europejskich mediów.

Mówią one o wzroście kosztów inwestycji z kilku do kilkunastu miliardów euro. Przewidują również znaczne wydłużenie czasu budowy wynikające z konieczności przeprowadzenia długotrwałych badań i konsultacji na poziomie politycznym i społecznym. Ich zdaniem, jeśli nawet przyjąć, iż po zastosowaniu wyjątkowych środków bezpieczeństwa i wypłacie rekompensat za naruszenia stref chronionych Natura 2000 inwestycja po kilku latach doszłaby do skutku, jej gigantyczny koszt będzie musiał być wpisany do rachunków za gaz europejskich, głównie niemieckich konsumentów oraz spółek budujących ten rurociąg. Zdaniem ekspertów będzie to koszt wielokrotnie większy niż wszystkie koszty alternatywnego lądowego rurociągu.

13.5.2008

OPINIA KOMISJI SPRAW ZAGRANICZNYCH

dla Komisji Petycji

w sprawie wpływu na środowisko planowanego rurociągu gazowego na Morzu Bałtyckim między Rosją a Niemcami
(2007/2118(INI))

Sprawozdawca komisji opiniodawczej: Christopher Beazley

WSKAZÓWKI

Komisja Spraw Zagranicznych zwraca się do Komisji Petycji, właściwej dla tej sprawy, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

1. podtrzymuje swą opinię, że biorąc pod uwagę rosnące uzależnienie UE od ograniczonej liczby źródeł energii, dostawców i szlaków transportowych, istotne jest wspieranie inicjatyw zmierzających do większej dywersyfikacji, zarówno geograficznej, jak i poprzez rozwój trwałych alternatyw; w szczególności zwraca uwagę na konieczność wspierania rozwoju infrastruktury portowej służącej do przeladunku paliw;
2. podkreśla, że bezpieczeństwo energetyczne musi być traktowane jako kluczowy element ogólnego bezpieczeństwa Unii Europejskiej, dlatego definicja bezpieczeństwa energetycznego nie powinna się wyłącznie ograniczać do braku wewnętrznej produkcji UE, lecz powinna także brać pod uwagę geopolityczne aspekty uzależnienia od importu;
3. podkreśla potrzebę bardziej intensywnego dialogu z najważniejszymi krajami-producentami, krajami tranzytowymi i docelowymi; uznaje, że europejska solidarność energetyczna jest poważnie uzależniona zarówno od przejrzystych i wzajemnie wykonalnych porozumień z krajami produkującymi oraz istnienia działającego rynku wewnętrznego energii, jak i od połączonej infrastruktury energetycznej;
4. uważa, że aspekty solidarności energetycznej w Unii Europejskiej powinny być uwzględniane przez wszystkie państwa członkowskie w ich decyzjach dotyczących projektów w dziedzinie infrastruktury energetycznej; wyraża ubolewanie w związku z brakiem postępów na drodze do wspólnej europejskiej polityki energetycznej i jest zaniepokojony dwustronnymi umowami zawieranymi przez niektóre państwa

członkowskie, które podważają możliwości Unii Europejskiej do reprezentowania wspólnego stanowiska w kontaktach z najważniejszymi krajami dostarczającymi energię; ponownie wzywa państwa członkowskie, aby informowały Komisję i siebie nawzajem przed podejmowaniem strategicznych decyzji w sprawie ważnych umów dwustronnych dotyczących przedsięwzięć energetycznych, które mogłyby wpłynąć na interesy innych państw członkowskich i całej UE, a której to zasady należy przestrzegać w odniesieniu do wszystkich spraw polityki zagranicznej będących przedmiotem wspólnego zainteresowania;

5. jest zdania, że Nord Stream jest projektem infrastrukturalnym o szerokim politycznym i strategicznym wymiarze zarówno dla UE, jak i dla Rosji; rozumie obawy wyrażone przez państwa członkowskie UE w związku z budową i konserwacją rurociągu; podkreśla, że możliwości małych państw przybrzeżnych odgrywania roli dostawców zapewniających bezpieczeństwo w regionie Morza Bałtyckiego nie można rozpatrywać w oderwaniu od zdolności UE do działania jako jedna całość i przemawiania jednym głosem w kwestiach związanych z energią, oraz przypomina swoją rezolucję z dnia 26 września 2007 r. w sprawie wspólnej europejskiej polityki zagranicznej w dziedzinie energetyki¹; podkreśla, że projekt ten został uznany za projekt mający znaczenie dla Europy w najnowszych wytycznych w sprawie transeuropejskich sieci energetycznych (TEN-E), przyjętych we wrześniu 2006 r., oraz że powinien być planowany w duchu wspólnej europejskiej polityki zagranicznej w dziedzinie energetyki;
6. podkreśla znaczenie dokonania szczegółowej, niezależnej i obiektywnej oceny wpływu projektu Nord Stream, biorąc zwłaszcza pod uwagę niestabilność dna morskiego Bałtyku; jest zdania, że na etapach przygotowania, budowy i eksploatacji jakiegokolwiek gazociągu na Morzu Bałtyckim należy w pełni uwzględnić wszystkie istotne aspekty środowiska i bezpieczeństwa; podkreśla, że końcową ocenę skutków ekologicznych projektu Nord Stream można będzie sformułować dopiero po ukończeniu oceny wpływu;
7. ponownie wskazuje na znaczenie partnerstwa energetycznego UE z Rosją i jeszcze raz zwraca uwagę na fakt, że to partnerstwo strategiczne może opierać się jedynie na zasadzie niedyskryminacji i sprawiedliwego traktowania oraz na równych warunkach dostępu do rynku; wzywa Radę i Komisję do podjęcia kwestii środowiska i obaw o bezpieczeństwo energetyczne w ramach dialogu na tematy energetyczne między UE i Rosją oraz jest przekonany, że dialog ten powinien zostać zintensyfikowany w oparciu o zasady zapisane w traktacie karty energetycznej; przypomina swoją opinię, zgodnie z którą zasady i treść traktatu karty energetycznej i jego protokołu w sprawie tranzytu należy włączyć do umów o współpracy z państwami trzecimi, w tym do nowej umowy o partnerstwie i współpracy z Rosją, podkreślając jednocześnie ważną rolę ratyfikowania przez Rosję traktatu karty energetycznej i jego protokołu w sprawie tranzytu, gdyż ratyfikacja obniży potencjał konfliktu związanego z takimi projektami jak Nord Stream;
8. zauważa, że jeśli projekt Nord Stream zostanie zrealizowany, może on spowodować katastrofę ekologiczną, jeżeli podczas prac budowlanych zostaną naruszone wysoce toksyczne osady przemysłowe zrzucone przede wszystkim do Zatoki Fińskiej oraz znaczne ilości broni chemicznej z czasów po drugiej wojnie światowej rozrzucone na dnie Bałtyku, uwzględniając również prawdopodobny wzrost przewozów płynnych

¹ Teksty przyjęte, P6_TA (2007)0413.

- produktów energetycznych na Morzu Bałtyckim; apeluje, aby Nord Stream przyjął finansową odpowiedzialność za wypłatę odszkodowań za wszelkie powstałe szkody;
9. wyraża ubolewanie z powodu marginalnej roli, jaką UE, a zwłaszcza Komisja Europejska, odgrywa w tym projekcie; zwraca uwagę, że większe zaangażowanie UE mogłoby zmniejszyć niepewność odczuwaną przez wiele państw członkowskich w związku z projektem Nord Stream;
 10. w związku z tym zwraca się do Komisji i państw członkowskich, aby:
 - dokonały oceny różnych aspektów dotyczących jawności, aspektów ekonomicznych, budżetowych, regulacyjnych i prawnych projektu Nord Stream;
 - przeprowadziły analizę wkładu Nord Stream w zaspokojenie potrzeb energetycznych Europy, rozważając wszystkie alternatywy;
 - dopilnowały, aby Nord Stream i związane z tym projektem firmy zaangażowały się w otwarty i przejrzysty dialog oraz w ścisłą współpracę ze wszystkimi zainteresowanymi stronami we wszystkich aspektach i etapach przed i po zbudowaniu gazociągu Nord Stream;
 - zagwarantowały należyte uwzględnienie w niezależnej ocenie wpływu na środowisko obaw wszystkich państw przybrzeżnych;
 - ponowiły apel o ratyfikację przez Rosję przepisów konwencji ESPOO oraz traktatu karty energetycznej, łącznie z jego protokołem w sprawie tranzytu, oraz zobowiązanie się przez nią do ich pełnego wdrożenia;
 11. wzywa państwa członkowskie i Komisję, aby zapewniły przeprowadzenie pełnych i niezależnych ocen oddziaływania na środowisko naturalne przed podjęciem decyzji w sprawie wszystkich najważniejszych inwestycji infrastrukturalnych, w tym w sprawie projektów budowy rurociągów na morzu i lądzie; wyraża przekonanie, że trwająca debata na temat potrzeby poprawy norm ochrony środowiska naturalnego związanych z realizacją projektu Nord Stream pomoże ustanowić właściwe normy dla przyszłych przedsięwzięć; w tym kontekście z zadowoleniem przyjmuje niedawną decyzję podjętą przez Nord Stream o zamówieniu badania z Finlandii i Szwecji na temat zagrożenia dla środowiska naturalnego, jakie stanowi amunicja zatopiona na dnie Bałtyku po drugiej wojnie światowej, która zawiera wysoce toksyczne substancje;
 12. proponuje ustanowienie wspólnego nadzoru nad rurociągiem z udziałem wszystkich państw położonych w regionie Morza Bałtyckiego; ponadto uważa za niezbędne, aby Komisja zwracała baczna uwagę na kontrolę aspektu środowiskowego planowanej budowy rurociągu poprzez wykorzystanie wszystkich istniejących instrumentów prawnych dostępnych Komisji, a na żądanie państwa członkowskiego, poprzez bezpośrednie zaangażowanie i ścisłą współpracę z HELCOM (Komisją Helsińską);
 13. zauważa brak struktur instytucjonalnych pozwalających na odpowiednią reakcję na problemy bezpieczeństwa ekologicznego i geopolitycznego związane z zewnętrzną infrastrukturą energetyczną, oraz ponownie wzywa Radę do rozważenia wniosku w

sprawie utworzenia urzędu wysokiego urzędnika ds. polityki zagranicznej w zakresie energii, który dzięki połączeniu stanowisk (tzw. „double hat”), działałby z upoważnienia nowo powołanego i wzmocnionego wysokiego przedstawiciela Unii ds. zagranicznych i polityki bezpieczeństwa pełniącego równocześnie funkcję wiceprzewodniczącym Komisji;

14. wyraża silne poparcie dla trzeciego pakietu środków w sprawie liberalizacji rynku energii, w tym dla klauzuli o państwach trzecich, ponieważ tylko ożywiony i zliberalizowany europejski rynek energii wyposażony w narzędzia potrzebne do zwalczania działań monopolistycznych może zagwarantować bezpieczeństwo dostaw energii;
15. wyraża zaniepokojenie propozycjami zabezpieczenia planowanych rurociągów środkami wojskowymi.

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI

Data przyjęcia	6.5.2008
Wynik głosowania końcowego	+: 55 -: 3 0: 0
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Christopher Beazley, Angelika Beer, Colm Burke, Marco Cappato, Véronique De Keyser, Giorgos Dimitrakopoulos, Hanna Foltyn-Kubicka, Bronisław Geremek, Maciej Marian Giertych, Ana Maria Gomes, Klaus Hänsch, Richard Howitt, Anna Ibrisagic, Jelko Kacin, Ioannis Kasoulides, Maria Eleni Koppa, Helmut Kuhne, Joost Lagendijk, Vytautas Landsbergis, Johannes Lebech, Willy Meyer Pleite, Francisco José Millán Mon, Raimon Obiols i Germà, Vural Öger, Ria Oomen-Ruijten, Justas Vincas Paleckis, Ioan Mircea Pașcu, Alojz Peterle, Tobias Pflüger, João de Deus Pinheiro, Mirosław Mariusz Piotrowski, Michel Rocard, Libor Rouček, Katrin Saks, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Jacek Saryusz-Wolski, György Schöpflin, Hannes Swoboda, Konrad Szymański, Charles Tannock, Inese Vaidere, Kristian Vigenin, Jan Marinus Wiersma, Luis Yañez-Barnuevo García, Zbigniew Zaleski, Josef Zieleniec
Zastępca(y) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Laima Liucija Andrikienė, Alexandra Dobolyi, Carlo Fatuzzo, Evgeni Kirilov, Marios Matsakis, Rihards Pīks, Dariusz Rosati, Wojciech Roszkowski, Inger Segelström, Adrian Severin, Jean Spautz
Zastępca(y) (art. 178 ust. 2) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Renate Weber

7.5.2008

OPINIA KOMISJI PRZEMYSŁU, BADAŃ NAUKOWYCH I ENERGII

dla Komisji Petycji

w sprawie wpływu na środowisko planowanego rurociągu gazowego na Morzu Bałtyckim między Rosją a Niemcami
(2007/2118(INI))

Sprawozdawca komisji opiniodawczej: Andres Tarand

WSKAZÓWKI

Komisja Przemysłu, Badań Naukowych i Energii zwraca się do Komisji Petycji, właściwej dla tej sprawy, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

1. przypomina spadek produkcji gazu w UE oraz odpowiadający mu wzrost zapotrzebowania na import gazu w nadchodzących latach celem zaspokojenia rosnących potrzeb gospodarstw domowych i przemysłu oraz zastąpienia bardziej szkodliwych dla środowiska paliw kopalnych uważa, że konieczne jest zbadanie długoterminowego wpływu nowej infrastruktury gazowej na środowisko, z uwzględnieniem gwarancji stałych dostaw gazu;
2. przypomina wnioski prezydencji Rady Europejskiej z dnia 8 i 9 marca 2007 r. zatwierdzające plan działania Rady Europejskiej (2007-2009) w zakresie realizacji celów polityki energetycznej dla Europy opartej na solidarności i zróżnicowaniu dostaw celem rozwiązania problemu rosnącego uzależnienia UE od dostaw energii;
3. ubolewa, że ponieważ struktura dostaw energii leży w gestii państw członkowskich, niektóre krajowe decyzje strategiczne dotyczące ważnych umów dwustronnych z krajami trzecimi stanowią zagrożenie dla rozwoju wiarygodnej, skutecznej i spójnej wspólnej polityki energetycznej;
4. wzywa państwa członkowskie do zapewnienia bezpieczeństwa dostaw w sposób przejrzysty i z wykorzystaniem skoordynowanej strategii; odnotowuje decyzję nr 1364/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 września 2006 r. ustanawiającą

wytyczne dla transeuropejskich sieci energetycznych w celu dywersyfikacji geograficznej tras transportu oraz dostawców importowanej energii; przypomina w tym kontekście, że Nord Stream stanowi tylko jedną z wielu tras dostaw gazu w ramach transeuropejskich sieci energetycznych;

5. przypomina, że Morze Bałtyckie zostało uznane za „szczególnie wrażliwy obszar morski” przez Międzynarodową Organizację Morską oraz że ze względu na stosunkowo płytkie wody i na wolną wymianę wód ekosystem Morza Bałtyckiego jest niezwykle podatny na wszelkie wstrząsy i najmniejsze zanieczyszczenie; w związku z tym zaleca rozważanie projektu gazociągu Nord Stream z największą ostrożnością;
6. przypomina, że budowa podmorskiego rurociągu na szelfie kontynentalnym jest zgodna z wolnością morza pełnego, jednak art. 79 konwencji Narodów Zjednoczonych z 1982 r. o prawie morza stanowi, że „wytyczenie trasy dla układania takich rurociągów na szelfie kontynentalnym wymaga zgody państwa nadbrzeżnego”;
7. wzywa wykonawcę -Nord Stream AG - do uzasadnienia wyboru obecnej trasy oraz do dokładnej oceny alternatywnych tras gazociągu między Rosją i Niemcami, z uwzględnieniem tras naziemnych; wzywa do załączenia do przeprowadzanej obecnie oceny oddziaływania na środowisko całościowych badań ekologicznych, ekonomicznych i technicznych;
8. wzywa Nord Stream AG do przeprowadzenia w ramach szerszej oceny wpływu na środowisko oceny wszystkich potencjalnych negatywnych skutków poprowadzenia i eksploatacji rurociągu oraz do włączenia do oceny wpływu na środowisko oceny potencjalnego wpływu gazociągu północnego Nord Stream na obszary chronione na Morzu Bałtyckim oraz obszary Natura 2000;
9. jeżeli projekt zostanie przeprowadzony, wzywa Nord Stream AG do podania do wiadomości publicznej środków zmniejszenia niekorzystnego wpływu na środowisko celem zminimalizowania negatywnego wpływu na ekosystemy wzywa Nord Stream AG do położenia rurociągu w jak najbardziej dogodnym momencie oraz do unikania podczas instalowania i konserwowania rurociągu potencjalnie szkodliwego glutaraldehydu;
10. uznaje zatopione okręty wojenne oraz broń chemiczną zatopioną w latach 40-tych na dnie Morza Bałtyckiego za ewentualne zagrożenie dla pomyślnej budowy rurociągu gazowego i w związku z tym wzywa Nord Stream AG do sporządzenia wykazu, do wglądu wszystkich właściwych krajowych organów władzy, wszelkich wraków statków oraz substancji wybuchowych lub chemicznych znajdujących się w pobliżu proponowanej trasy przebiegu rurociągu, takich jak dwa „podwodne cmentarzyska” na statkach zatopionych z amunicją w sierpniu 1941 w pobliżu wyspy Gogland oraz w połowie drogi między Helsinkami a Parkiem Narodowym Lahemaa w Estonii; wykaz powinien również obejmować ocenę zagrożenia powodowanego przez te wraki statków i substancje;
11. uważa, że zanieczyszczenie powodowane przez rosyjskie bazy wojskowe może mieć skutki dla ekologii po zrealizowaniu projektu Nord Stream i w związku z tym wzywa do oceny tego aspektu;
12. wzywa państwa bezpośrednio zaangażowane w budowę gazociągu Nord Stream do

wyjaśnienia, przed udzieleniem ostatecznego zezwolenia na budowę rurociągu, kto ponosi odpowiedzialność prawną w związku z ewentualnymi skutkami wypadków dla ekosystemu Morza Bałtyckiego, nadbrzeża, mieszkańców oraz skutkami gospodarczymi dla państw basenu Morza Bałtyckiego, w tym w przypadku uszkodzenia rurociągu w wyniku zatonięcia statku poruszającego się po wąskich szlakach nawigacyjnych w Zatoce Fińskiej i na otwartym Morzu Bałtyckim;

13. przypomina niedawne niezwykle silne trzęsienia ziemi, takie jak trzęsienie ziemi, które miało miejsce w 2004 r. w rejonie Kaliningradu, wzywa wykonawcę do przedłożenia odpowiednich badań wymaganych w ocenie wpływu na środowisko;
14. uznaje, że Nord Stream AG prowadzi nieustannie proces oceny wpływu na środowisko, i w związku z tym wzywa spółkę do udostępnienia HELCOM-owi i wszystkim innym zainteresowanym państwom wyników badań oraz pełnego zestawu danych badawczych dotyczących sytuacji ekologicznej w miejscu realizacji przedsięwzięcia zebranych podczas badania środowiska;
15. wzywa Komisję do zawarcia najbliższym sprawozdaniu z wykonania decyzji 1364/2006/WE oceny osiągniętych postępów określającej wyraźnie wszelkie ewentualne przypadki naruszenia prawa wspólnotowego przez Nord Stream AG;
16. wzywa Komisję Europejską do zbadania jakości oceny wpływu na środowisko gazociągu przeprowadzonej przez spółkę Nord Stream, jej zgodności z prawodawstwem UE w dziedzinie ochrony środowiska, jej staranności, dokładności i obiektywizmu;
17. wzywa Komisję, aby jako sygnatariusz konwencji HELCOM dążyła do wdrożenia zalecenia wyrażonego w tej konwencji co do ustanowienia standardowych wymogów określających zakres badań niezbędnych do procedur zatwierdzania podwodnych kabli i gazociągów na Morzu Bałtyckim;
18. wzywa Nord Stream AG, w związku z trzecim pakietem legislacyjnym w sprawie wewnętrznego rynku gazu, do zaoferowania łatwego dostępu do gazociągu Nord Stream sąsiednim państwom członkowskim, które pragnęłyby być bezpośrednio podłączone do gazociągu za pomocą bocznych nitek.

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI

Data przyjęcia	6.5.2008
Wynik głosowania końcowego	+ : 31 - : 0 0 : 2
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Jan Březina, Jerzy Buzek, Jorgo Chatzimarkakis, Giles Chichester, Pilar del Castillo Vera, Den Dover, Nicole Fontaine, Norbert Glante, András Gyürk, Fiona Hall, Romana Jordan Cizelj, Werner Langen, Anne Laperrouze, Eluned Morgan, Angelika Niebler, Reino Paasilinna, Atanas Papanizov, Francisca Pleguezuelos Aguilar, Anni Podimata, Miloslav Ransdorf, Vladimír Remek, Herbert Reul, Teresa Riera Madurell, Paul Rübig, Andres Tarand, Catherine Trautmann, Nikolaos Vakalis, Alejo Vidal-Quadras
Zastępca(y) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Dorette Corbey, Göran Färm, Juan Fraile Cantón, Vittorio Prodi, Silvia-Adriana Ţicău

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI

Data przyjęcia	27.5.2008
Wynik głosowania końcowego	+: 26 -: 3 0: 1
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Sir Robert Atkins, Margrete Auken, Inés Ayala Sender, Victor Boștinăru, Michael Cashman, Alexandra Dobolyi, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, David Hammerstein, Marian Harkin, Carlos José Iturgaiz Angulo, Lasse Lehtinen, Marcin Libicki, Miguel Angel Martínez Martínez, Manolis Mavrommatis, Mairead McGuinness, Willy Meyer Pleite, Marie Panayotopoulos-Cassiotou, Eoin Ryan, Frank Vanhecke, Diana Wallis, Rainer Wieland
Zastępca(y) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Thijs Berman, Marie-Hélène Descamps, Georgios Georgiou, Henrik Lax, Grażyna Staniszevska, Margie Sudre
Zastępca(y) (art. 178 ust. 2) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Urszula Gacek, Tunne Kelam, Vytautas Landsbergis, Markus Pieper, Konrad Szymański